

וכן "הרי עלי מנחה עשרון ומחצה", יביא שנים.

רבי שמעון פוטר אותו מהבאת מנחה, שאין נדרו נדר כיון שלא התנדב כדרך המתנדבין.

גמרא:

שנינו במשנה: האומר הרי עלי מנחה מן שעורים יביא מן החיטים:

ומקשינן: אמאי יביא מן החיטים, והרי כמו נדר ופתחו עמו הוא, כלומר, הרי פירש בסוף דבריו שאין הוא מקבל על עצמו אלא מנחה מן השעורים, והיות שידוע אדם שאין מתנדבים מן השעורים, אם כן הוכיח סוף דבריו שאין הוא מקבל עליו מנחה כלל, ונמצא שיש לנדר מה שיבטל אותו כמו פתח וחרטה שהם מבטלים את הנדר [בצירוף התרת חכם].⁽²⁾

לא שנו אלא שקבען בשעת נדר, אבל בשעת הפרשה — לא, דכתיב "כאשר נדרת" ולא "כאשר הפרשת".

מתניתין:

אין אדם מתנדב למנחה אלא עשרונות שלמים של סולת חיטים עם שמן ולבונה; והאומר:

"הרי עלי מנחה מן שעורים", יביא מן החיטים ויבואר הטעם בגמרא.

וכן האומר "הרי עלי מנחה קמה", יביא סולת.

וכן "הרי עלי מנחה בלא שמן ובלא לבונה", יביא גם שמן ולבונה.

וכן "הרי עלי מנחה חצי עשרון", יביא עשרון שלם.

נדרו; וראה עוד שם.

2. לשון רש"י הוא: נדר ופתחו עמו הוא, עם הנדר אמר פתח שמתחרט בו, דכיון דאמר "מן השעורים" אמרינן דאין בדעתו להביא כלום, דאדם יודע שאין מנחה מן השעורים; והנה פשוט לשון רש"י משמע, שלפי קושיית הגמרא מתפרשים דבריו כנדר עם חזרה, וכן משמע מלשון התוספות בנזיר ט א ד"ה אין, שפירשו "נדר ופתחו עמו": "כאילו נדר, ובתוך כדי דיבור מצא לו פתח וחרטה, דכיון שנדרו ופתחו עמו לא חל כלל"; אך לכאורה אי אפשר לפרש כן, שהרי אם כן אין חילוק בין תירוץ הגמרא דאמרינן "תפוס לשון ראשון" דהיינו שלשון ראשון מתפרש כנדר גמור וסוף דבריו מתפרש כחזרה, וכמבואר ברש"י בד"ה את: "מעיקרא כי

רש"י, רק פירש "הפרשה" שלא דיבר כלום, רק הפריש והביא סולת זו אחר שנדר וקא משמע לן קרא דהפרשה בלי דיבור יכול לשנותו. ולפירוש רש"י, שאמר: זו אביא לשם נדר במחבת, אם לא היה נודר מקודם היה אסור לשנות, שהרי נודר עכשיו, וכשנדר מקודם מגרע גרע.

ובחזון איש סימן יט סק"כ, כתב: מבואר מפירוש רש"י, דאין קדושת פה קובע את העשרון למחבת או למרחשת אלא בנדבה, או במפריש לנדרו ונדרו היה קבוע למחבת או למרחשת, אבל כשנדר סתם, ואחר כך קבע עשרון זה בפיו למחבת — לא הוקבע, דכיון דהוקדש לנדרו, ונדרו לא הוקבע, גם עשרון שנכנס לקיום הנדר אין לו קביעות, ואף על גב שקבעו בפיו השתא, לאו כל כמיניה להוסיף על